

Seminarie) en wordt proponent 1752. Hij wordt daarna enige maanden predikant in Den Hoorn op Texel en staat dan tot 1758 in Vlissingen. Hierna neemt hij een beroep aan in Utrecht, waar hij tot zijn dood blijft wonen. Hij heeft een zeer goede relatie met zijn schoonouders in Vlissingen en gaat daar elk jaar enkele weken met zijn kinderen logeren.

Hij sluit een brief⁴ aan de doopsgezinde gemeente van Utrecht met een lakafdruk, waarop drie klaverbladen. Zijn portret is nog aanwezig in de Doopsgezinde kerk aan de Oudegracht in Utrecht.

Uit dit huwelijk:

1. *Elisabeth*, geb. Vlissingen 17-6-1755, overl. ald. 24-6-1755.
2. *Tobias Tak Cuperus*, volgt V.
3. *Katrina (Catharina)*, geb. 16-9-1758, overl. Dusseldorf (D) 11-4-1797.
4. *Menno* geb. Utrecht, 9-4-1761, overl. op zee (Doggersbank) 1-8-1781.
5. *Bartholomeus*, geb. Utrecht 2-10-1763, overl. ald. 4-4-1838.
6. *Elisabeth*, geb. Utrecht 26-5-1766, overl. Dusseldorf (D) 29-6-1828.
7. *Zijtske*, geb. Utrecht 29-1-1768, overl. ald. 22-3-1769.
8. *Klaas Jan*, geb. Utrecht 5-9-1769, overl. Antwerpen 22-7-1851.
9. *Johannes Marinus*, geb. Utrecht 12-9-1771, overl. Amsterdam 13-6-1797.
10. *Maria Johannes*, geb. 7-9-1773, overl. Amsterdam 31-12-1810.
11. *Johanna Jacoba*, geb. Utrecht 6-3-1775, overl. ald. 1-1-1853.

V. *Tobias Tak Cuperus*, geb. Vlissingen 30-12-1756, ged. Utrecht (Mennokerk), marineofficier, scheepskapitein VOC, overl. Batavia november 1790.

Uit de aantekeningen in het dagboek van zijn vader¹⁵ blijkt dat hij een goede opvoeding heeft gekregen. Uit dezelfde aantekeningen het volgende:

Hij verhuist met zijn ouders in 1758 van Vlissingen naar Utrecht. Daar gaat hij, drie en half jaar oud, op school bij Grietje en Stientje in de Gortsteeg. Op ruim vijfjarige leeftijd is hij op catechisatie gekomen en zegt op uit Tielemans van Bragt's 'Schoole der Deugd'. Na de Duitse schrijfschool bezocht te hebben gaat hij op de leeftijd van 9 jaar naar de Latijnse school (1765). Blijft ook op de kerkenkamer opzeggen uit boeken. Op school krijgt hij extra les in cijferen. In 1768 wordt hij op zijn verzoek van de Latijnse school afgenomen en gaat met enkele andere doopsgezinde jongens naar een kostschool in Engeland. In 1771, na een kleine drie jaar in Engeland verbleven te zijn, keert hij terug naar Holland. Hij gaat dan voor zeven jaren in de leer op 't Comptoir van de heeren Gerrit de Vries Abrzn. en Gerrit de Vries. Verder zijn er over hem geen aantekeningen.

Waarschijnlijk is hij na deze studie naar Vlissingen vertrokken om te gaan varen. Later vinden we hem als marineofficier met het commando over de kotter 'Den Dolphijn' (1784) In die periode wordt hij bekend als de held van de Marmittenoorlog¹⁶. De Marmittenoorlog, een wat grote term voor een incident, vloeide voort uit de afsluiting van de rivier de Schelde eind 16de eeuw. In 1784 eiste de Oostenrijkse Keizer Jozef II (1741-1790) een vrije doorvaart door de Schelde. De Staten-Generaal van de Republiek der Nederlanden wilde daar niet aan toegeven en gaven de Admiraliteit van Zeeland daarop opdracht om de Schelde strikt gesloten te houden. Korte tijd later werd aan deze opdracht toegevoegd dat daarbij geen kanon of geweer gebruikt mocht worden. Maar deze aanvullende opdracht kwam te laat bij de bevelhebbers aan. *Tobias Tak Cuperus*, luitenant ter zee en commandant van de kotter van staat 'Den Dolfijn' houdt het schip de 'Louis' (dat onder keizerlijke vlag vaart) aan, volgens zijn – inmiddels verouderde – orders. De kapitein van de 'Louis' laat zich niet tegenhouden en Cuperus geeft na schoten voor de boeg, het schip de volle laag; waarop de 'Louis' bijdraaide. Hoewel het geheel vervolgens nog wel enige politieke consternatie gaf, kwam alles uiteindelijk goed, doch Nederland balanceerde toen wel even op het randje van oorlog.

Luitenant ter zee *Tobias Tak Cuperus* deed overigens zijn plicht en bleef daarom gespaard voor verdere gevolgen. Vanaf juli 1785 is hij bevelhebber van de brik¹⁷ 'Meermin'. Er bestaat nog een mededeling van 2 oktober 1786, waarin de equipage van 's lands Brik de 'Meermin' onder commando van luitenant Cuperus wordt afgemonsterd¹⁸. Daarna ontbreekt elk spoor tot 15 oktober 1788, wanneer Tobias Tak Cuperus door de VOC Zeeland wordt benoemd tot kapitein van de 'Juffrouw Johanna'.